

Zmęczenie przez myślenie. Dlaczego myślenie wyczerpuje?

Scenariusz lekcji filozofii dla klas IV–VIII szkoły podstawowej

---

Cele:

- Uczniowie rozumieją złożoność operacji myślenia.
- Uczniowie rozróżniają mniej i bardziej wymagające procesy myślowe.
- Uczniowie dostrzegają trudność w opanowaniu własnych myśli.

Materiały:

- Tablica, flamaster

Metody i formy pracy:

- Burza mózgów
- Opowiadanie
- Dyskusja
- Eksperyment myślowy

Przebieg lekcji:

1. Burza mózgów

Na środku tablicy piszemy słowo „myślenie”. Wokół uczniowie wypisują różnego rodzaju operacje związane z myśleniem. Nauczyciel może naprowadzać dzieci na odpowiedzi. Przykłady: analizowanie, wyobrażanie, przypominanie, kombinowanie, rozważanie, modyfikowanie, kalkulowanie, fantazjowanie, dedukowanie itp.

Po wyczerpaniu pomysłów uczniowie odnoszą się do wymienionych przez siebie typów myślenia. Czy jest ich dużo? Czy podane operacje myślowe się uzupełniają, czy czasem się też wykluczają?

2. Prezentacja opowiadania *Wymyślone zmęczenie*

Mike miał przed sobą ciężki dzień. Obudził się rano z myślą, że musi wykonać wiele czynności: posprzątać garaż, przekopać ogródek, zaprowadzić psa do weterynarza i zrobić zakupy. Tych zajęć było dla niego stanowczo za dużo, ciągle myślał o tym, jak bardzo się

zmęczy, i coraz mniej miał ochotę zacząć pracę. Im więcej myślał o wszystkim, co go czeka, tym bardziej czuł znużenie. Zwlekał tak długo z rozpoczęciem działania, aż nastał wieczór. Mike nie zrobił nic z zaplanowanych rzeczy. Był jednak kompletnie wyczerpany, bo wszystkie te czynności wyobrażał sobie cały dzień i nie dawało mu to spokoju. Następnego dnia postanowił bez zwłoki wziąć się za planowane zadania. Do połowy dnia zrobił wszystko i choć był fizycznie zmęczony, czuł się jednocześnie wewnętrznie odprężony.

3. Dyskusja nad pytaniami do tekstu:

- Dlaczego samo myślenie o pracy męczy?
- Co jest bardziej męczące: wysiłek fizyczny czy umysłowy?
- Dlaczego myślenie o trudnych zadaniach może bardziej wyczerpać niż samo ich wykonanie?
- Czy można zatrzymać myślenie siłą woli?
- Jaki rodzaj myślenia jest najbardziej męczący, a jaki najmniej?

4. Eksperyment myślowy

W przyszłości przeglądanie czyjegoś umysłu może stać się możliwe dzięki specjalnym urządzeniom i skanerom. W ten sposób można byłoby odkryć nie tylko przestępstwa, ale też osobiste sekrety i wstydlive tajemnice zwykłych ludzi. W jaki sposób moglibyśmy panować nad swoimi myślami, by nie pozwolić na wdarcie się intruzom do naszej głowy?

